

Petr Gruber

Policajtem snadno a rychle

humorný
povídkový
román
o strážcích
zákona

machart

text © Petr Gruber, 2023
ilustrace © Jakub Novák, 2023
ISBN: 978-80-7656-068-0

Petr Gruber

***Policajtem
snadno
a rychle***

humorný
povídkový
román
o strážcích
zákona

*Fide, sed cui fidas, vide.
Důvěřuj, ale dívej se komu.*

Předmluva

Nebylo napsáno mnoho knih, které by se zabývaly životem policistů z té neoficiální stránky. Možná proto, že někdo je vnímá jako otravné sluhy státního aparátu a někdo jen jako doplněk k životu, ve kterém mají komandovat lidi. Ale ruku na srdce. Až když je jich teprve potřeba, poznají mnozí, že to bez nich nejde. Pravdou je, že tak jako v jiných strukturách společnosti se i zde setkávají lidé různí. Stateční i zbabělí, upřímní i křiváci, dobrosrdeční i závistivci. Ale všichni dohromady přeci jen ve vypjatých chvílích umí pomoci. To však člověk zvenčí, civil, nevidí. Ne všechny jejich činy jsou zaměřeny jen komisi, stroze a podle zákona. Umí se i zasmát, „pokecat“ o důležitých i zbytečných věcech a udělat si legraci z druhých i sami ze sebe. A o tom je tato kniha. Ukáže čtenáři, jak plynul služební život „jednoho z nich“ během mnoha let jeho služby. Jak potkával lidi kolem sebe. Někteří se stali kamarády a přáteli a někteří byli raději zapomenuti. Jako v každé společnosti. I ten největší kritik musí po přečtení této knihy uznat, že o mnoha věcech neměl ani tušení, a bude jistě souhlasit, že vzájemným respektem civilisty k policistovi a naopak se dá předejít mnoha komplikacím. Kniha je doplněna několika desítkami originálních a vtipných karikaturistických kreseb, které ilustrují příhody v jednotlivých kapitolách. A že takových příhod bylo. Ti, kteří podobné zážitky mají, i ti, kteří policisty nebyli a ani nebudou, si jistě udělají obrázek o tom, že „s úsměvem jde všechno lépe“.

Petr Gruber

Prolog

„Tak pohyb pohyb! Do tepláků, dejte si ta čísla na záda a nástup na dráhu,“ hulákal nějaký mladý pošuk v teplákách na hlouček žadatelů o vstup do řad Policie ČR. Ti byli trochu vyděšení a zároveň si uvědomovali, že se tady bude lámat chléb. Když neprojdou fyzickými testy, znamená to hledat si práci jinde. Musí projít, a pak je čeká ještě psychologické vyšetření, které by mělo ukázat na míru jejich inteligence. U mnohých to zřejmě bude zklamání, protože se považují za inteligentnější, než lékaři zjistí. Zatím však podstupovali běh, coby poslední z fyzických testů. Mnozí namáhavě lapali po dechu, vykouřené cigarety prokazovaly svoji přítomnost v plicích, pot se jim lil po zádech. Tři kilometry byly na dosah. Jeden z adeptů se sípavě dotázal vedle klopýtajícího kolegy: „Co je to za týpka, ten instruktor?“ „Od nás z ulice, Radek, znám ho. Nadšený sportovec,“ zachrchlal dotazovaný. Běh zdárně skončil, a protože to byla poslední disciplína, nastalo vyhlášení výsledků. Kupodivu splnili všichni. Takže za týden na kraji u „cvokaře“.

Čekárna byla obsazena službychtivými žadateli o policejní odznak. Ve dveřích se objevila příjemná dáma a vyzvala přítomné, aby vešli do místnosti, kde se konají testy. Po usazení se nejdříve konal diktát. Obyčejný diktát z jazyka českého. Člověk by

nevěřil, co to dá práce, vzpomenout si na pravopis ze základní školy. Po napsání se zase všichni posadili v čekárně a po nějaké době opět přišla ta příjemná paní, pro někoho s nepříjemným sdělením, že v diktátu neuspěl. Ti se smutně rozloučili a odešli. Ostatní mohli pokračovat. Po šestihodinovém testování zbývající žadatelé šli konečně domů. Do měsíce dostali vyrozumění, zda uspěli, nebo neuspěli a ti šťastnější se těšili na převzetí odznaku a nástupu na útvary.

Tak začínala služební kariéra drtivě většiny policistů. V době, kdy opravdu existoval výběr, kdy se vyřazovalo za malíčkosti a testy měly svou váhu. Později se přijetí soustředilo na kvantitu a na kvalitě to někdy bylo znát. Projdeme si služební kariéru policistů, kteří nastupovali s přesvědčením, že opravdu budou pomáhat lidem, vyšetřovat a lovit zločince. Někteří se bohužel později zpronevěřili přísaze a zabředli do temných vod úplatků a protekcionismu. Ukážeme život v uniformě od začátku služebního zařazení až po odchod do civilu. Nebudeme ho idealizovat. Pouze každodenní dřinu policistů na hranicích, ulicích, letištích, silnicích a ve vyšetřovnách, dřinu policistů v přímém výkonu i policistů – učitelů ve školách posadíme do humorné polohy, aby čtenář nebyl zděšen holou pravdou.

1

Sladká jižní Morava

Bylo svěží únorové ráno. Vrabci poskakovali po chodníku, kde hledali něco do zobáčku. Evženovi, obtíženému dvěma batohy a spacákem, se tvořila kolem úst pára ochlazeného dechu a on plný očekávání zazvonil na zvonek domu rodinného typu v jedné moravské vísce, který byl dán k užívání Policii ČR jako sídlo Oddělení pohraniční policie. Dveře se otevíraly na dálku, a tak po chvíli v zámku zabzučelo a cesta byla volná. Evžen s vykulenýma očima vešel dovnitř a hned na něj nějaký poručík vybafnul: „Co jsi zač?“ „Jsem nový a mám se tady hlásit,“ trhnul sebou Evžen. „Tak běž za vedoucím, je vzadu,“ mávnul rukou poručík. Evžen šel pomalu skrze místnosti až do té poslední, ale nikoho nenašel. Jenom v kuchyni zřejmě nějaký správce objektu něco kuchtil u sporáku. Evžen přišel zpátky: „Nikoho jsem nenašel. Jenom v kuchyni je nějaký chlap a smaží béleše. Vedoucího jsem neviděl.“ Dozorčí se uchechtl: „To je vedoucí. To poznáš. Tady se nevelí jako na vojně. Tady se velí podle schopnosti něco uvařit.“ Evžen si pomyslel, že se ocitnul v blázinci. „Co je to za jednotku? Copak u policajtů musí být každý kuchař?“ A v duchu vzpomínal na recepty, které by tady mohl využít. „Seber si bágl, běž nahoru a najdi si skříňku,“ vytrhl ho ze snění dozorčí. Evžen jako ve snách vzal batohy a šel do prvního patra. Zde byly kanceláře, takže ještě o jedno pa-

tro výš. Otevřel dveře do šatny a na lavici slastně oddychoval obtloustlý policista v „černácích“. Když vrzly dveře, otevřel oči a zamžoural na příchozího. Pak je zase beze slova zavřel. Evžen si vybral skříňku a začal tam skládat věci. Potichu si brblal: „Na co tady potřebujeme plynovou masku? Copak jsme na frontě?“ „To uvidíš v noci v autě,“ ozvalo se z lavičky. Kolega policista se posadil a děl dále: „Já su Vlado.“ „Zdar, Evžen,“ odpověděl nově příchozí. „Tak co, velitele už jsi viděl?“ zeptal se Vlado. „No, viděl, ale není nějaký divný?“ ptal se Evžen. „Ne, není. Je ‚majorom‘, je mu všeco fuk, ale policajtom umí pomoct. Neublíží. Chce nějaké výsledky, a pak dá pokoj. Důležitý je u něj pouze klid nerušený nějakými kontrolami a žádné mimořádky. No vždyť uvidíš,“ pronesl Vlado. Evžen byl zvědavý na další velitele, ale musel ještě počkat. Ti byli v Brně. Uložil si své věci a sešel dolů, aby se přihlásil u nadřízeného „kuchaře“. Jak byl zvyklý ještě z vojny, málem se zahlásil slovy: „Soudruhu majore.“ Pak se však vzpamatoval a uvědomil si, že soudruzi už odešli do zapomnění. Postavil se tedy za kuchtíka-velitele a čekal, až se otočí. Po nějaké chvíli, vyplněné nasáváním příjemné vůně smažených bélešů – bavorských vdolečků, se „šarže“ otočila. Po kulatém usmívajícím se obličejí stékal pot. V ruce držel tento velitel vidličku a honem vyslechl hlášení, kterým se nový příslušník uváděl do služby. Aby ne! Jeden z vdolečků se začal připalovat a to neušlo pozornosti samozvaného kuchaře. Aby tak byl znehodnocen! Honem obrátil vdoleček na druhou stranu, a pak i zbývající smažící se pochutiny, a zase se začal věnovat nováčkovi. „Vitaj u nás. Sme tady taková malá rodina. Já velím a ostatní počívajú,“ oznámil vedoucí a šermoval vidličkou. Evžen si nebyl jistý, že to tak opravdu je, navíc ho překvapila směsice slovenské „východňárštiny“, ale neřikal nic. Jenom poděkoval a čekal nějaký rozkaz. „Toto je dneska k obedu,“ zahutoril zase vedoucí a víc si Evžena nešímal. Ten pomalu odcházel a přemýšlel,

jak asi vypadá zástupce, když vedoucí je takový bodrý chlapík. „Zíráš co?“ zeptal se dozorčí. Pak pokračoval: „Vedoucí je původem od Košic a pořádně česky se ještě nenaučil. Řeknu ti perličku. Když ještě jako mladý sloužil na okrese, tak jednou jel až na slovenskou stranu pro zloděje. A hnal ho před ‚žigulem‘ zpátky až na služebnu. Tam ho velmi prakticky připoutal k topení a šel psát ‚úředák‘. Když ho napsal, odnesl ho dozorčímu. Ten mu řekl, že je to špatně, ať to přepíše. Tak ho napsal znovu, zase to bylo špatně, a pak ještě jednou a zase špatně. To už nevydržel, vyšel na chodbu, zahodil ‚úředák‘ do koše a klidně pronesl: „Čo taký ‚úředák‘, jebat naň. Zrobíme okresnú amnestiu.“ A s těmi slovy odepnul pouta pachateli, vytáhnul ho ke dveřím a kopnul do pr... No a to je náš vedoucí. Prostě samorost.“ A s těmi slovy zakončil dozorčí svoje vyprávění a odebral se zase ke sledování nějakého pořadu v televizi a luštění křížovky.

Evžen pochopil, že služba tady bude bez problémů, klidná a přátelská. Každopádně vstup do prvního dne služby ho překvapil. Ale ono se teprve uvidí, jak to bude pokračovat. Hlavně, ať na něj nikdo neřve. To nesnášel. Přemýšlel, co ještě by měl udělat, aby byl do služby řádně připraven. Nechtěl se špatně uvést. Představu neměl, ale snad mu kolegové poradí. Těšil se na první hlídku. Doufal, že brzy chytí nějakého pachatele, případně na hranicích dopadne narušitele-běžence. No, každé snění má vystřízlivění, a to čekalo i Evžena.

2.

První služba

„Honéém. Dělej člověče. Dozorčí už čeká. Dá nám poučení,“ mudroval jeden ze zkušenějších kolegů, který měl Evžena na starosti. Ten přiběhl na služebnu s vyplazeným jazykem, protože hromadná doprava utrpěla své obvyklé zpoždění. Spěšně na sebe házel policejní ústroj a rval nohy do nových kanad. Chvilku vypadal jako střelená vrána, když poskakoval ve svých nových „čerňácích“, ale baret frajersky poskládal do ruličky a strčil ho na místo k tomu určené. Za hodnostní označení na prsou. Docela mu to seklo, a pak už rychle spěchal dolů. V místnosti čekal dozorčí. Zapráskal mohutným knírem a zostrá řekl: „Tak pánové. Dneska máte pěší. Budete se motat po stanovené trase a žádné kafičko někde v kanceláři. Teď nafasujete zbraně a napíšete si ‚hlídkovku‘.“ Evžen byl trochu překvapený, že je poučení tak krátké, ale zřejmě starší kolega trasu zná a povede ho. Těšil se na první službu. Trochu ho zarazilo, že už bude mít zbraň, když ještě nebyl na školení. Ale časem pochopil, že dodržovat zákony a nařízení lze jen tam, kam je zvenku vidět. Vytáhl tedy ze skříně svoji pistoli a začal páskovat náboje do zásobníku. Pak podle instrukcí vyplnil hlídkovou knížku a byl připraven. Za chvilku už cupital se zkušenějším kolegou do ulic malé vesničky. Jemu už známý Vlado, jak se kolega jmenoval, nasadil trasu směrem k přehradě, která se nacházela nedaleko. Když se blížili ke konci vesnice, odbočil do kanceláře, kterou zde měla jedna z firem. Zatukal na dveře a oba vešli dovnitř. Evžen mu sice říkal, že se nemají nikde zdržovat, ale mávnutí ruky a slova „šak sa nic nestane“, stačily k tomu, aby se uvelebili s hezkými sekretář-

kami v kanceláři. Ani káva a čaj nebyly k zahození. Venku začalo pršet, ale tady bylo útulně. Probírala se politická situace i erotika. Prostě idylka. Po slabé hodině se s reptáním velitel Vlado zvedl a řekl: „Musíme jít. Kdyby šel někdo na kontrolu, tak abychom aspoň věděli, co se děje.“ Znechuceně si na hlavu narazil baret, otevřel dveře a se svým novým nohsledem vyrazil do nepohody. Šli asi půl hodiny a cestou si prohlíželi chaty, zda je někdo nevytloupl. V jedné se kouřilo z komína. Vlado zbystril a potichu se oba blížili k podezřelému objektu. Když však viděl postavu, která právě nesla dřevo dovnitř, zklidnil se a pozdravil. Byl to majitel. Starší, ale čilý chlapík, který je hned zval dovnitř. Na stole byly dvě klobásy a děda je pobídl, ať si vezmou. Neostýchali se. Evžen si pomyslel, že pokud takhle vypadají všechny dny ve službě, bude to příjemné soužití s civilisty. A tak společně pokrajovali klobásku a mluvili o všem možném. Venku přestalo pršet. Najezení a odpočínutí strážci zákona opět vyrazili do terénu. Pomalu došli až k přehradě. Obhlíželi, jestli někde neobjeví pytlácké udice. Sledovali dalekohledem terén směrem ke Slovensku, zda se neplíží narušitel v podobě hladových ilegálních uprchlíků s jejich místním doprovodem. Vlado mezitím začal prozkoumávat strmý betonový břeh přehrady. Jak tak cupital, zčistajasna mu podklouzly nohy a on zahučel přímo do vody pokryté slabým ledem. Překvapeně vyjekl a začal se drápat nahoru. Co teď dělat? Na služebnu daleko, a tak oba zvolili blízký penzion jako bod první pomoci. Když přišel zmáčený nešťastník na recepci, všichni okolo se začali nepokrytě smát. Policajt vypadající jako vodník, promrzlý a žadonící o chvilku někde v teple se hned tak nevidí. Přesto se smílovali a půjčili mu pokojík, kde se mohl svléci a zabalit se do deky. Evžen zůstal s ním na pokoji, aby návštěvníci neviděli statečného ochránce hranic v nedbalkách. Majitel penzionu jim přinesl čaj s rumem a ten, služba neslužba, zahřál.

Asi po hodině se značně rozjaření strážci zákona rozloučili a vydali se na zpáteční cestu. Mezi vinohrady nebylo poznat, jak mají veselou náladu, protože kontroly v této oblasti byly zřídkavé.

Večer, na konci směny, bylo jenom dozorčímu divné, proč se dva policajti usmívají po celodenním pochodování a nejsou vyčerpání, ale naopak plní životního optimismu. I tak se tomu dá říkat.

„Bobe, zítra je porada. Máš stravenky?“ zeptal se druhého dne dozorčí. Bob bylo jméno pro každého začínajícího policistu. „K čemu?“ otázal se Evžen. „No to uvidíš. Porady jsou tady trochu jiné než jinde,“ odpověděl trochu tajemně dozorčí. Evžen přinesl stravenky a dvě si dozorčí vzal. Evžen byl sám zvědavý, co to bude za činnost. Když dalšího dne nastala hodina „H“, shromáždili se všichni v zasedací místnosti. Všichni, až na jednoho. Na velitele. Ten se někam ztratil. Poradu zahájil a vedl jeho zástupce kapitán Bolajz. Prezentace, zpráva o činnosti, diskuze. Všechno probíhalo, jak mělo. Asi po hodině se začala celou služebnou šířit lákavá vůně. Kdo to neznal, což byl zrovna Evžen, myslel si, že se ve vedlejší domě koná zabíjačka. Se situací obeznámení staří matadoři však věděli své. O přestávce se proto i Evžen začal pít, odkud ta vůně přichází. Stopa ho přivedla opět do kuchyně. A v ní opět ztracený vedoucí v zástěře vařil v ohromném kastrolu guláš. Systém spočíval totiž v tom, že na každou poradu jednou měsíčně konanou se vybralo množství stravenek, nakoupily se suroviny a vedoucí, který úředničtinu nesnášel, vařil slavnostní guláš pro všechny, kteří měli ten měsíc narozeniny, i pro všechny ostatní. Porada proto rychle skončila a za pár chvil mělo celé oddělení pěkně mastnou pusou a povolené opasky. I láska k práci pro stát prochází žaludkem. Během těchto gulášových seancí vzpomínali Evženovi kolegové na právě proběhlý policejní ples. Zvláště na scénu s tombolou. Jak bývá zvykem,